

ARNÄS. (N. Ångermanland.)

Ehuru trakten redan under hednatiden varit befolkad, bildade Arnäs ännu 1314 och 1316 icke särskild kyrksocken, då dess namn saknas i nämnda års längder öfver Ångermanlands pastorat (DS. 3, n:r 1946, 2043). Men redan 1374 befinnes här kyrkoherde anställd. Sålunda hade under mellantiden Arnäs utbrutits från de närgränsande Själevad och Grundsunda, mellan hvilka församlingar socknen ligger inkilad vid hafskusten.

Arnäs omfattade tidigare Gideå församling med Trehörningsjö, hvilka genom kgl. bref 3 okt. 1822 afskildes till särskildt pastorat.

Man har trott sig finna lämningar af en forntida kyrkbyggnad i Gammelgården å Nederön (Antikv. Tidskr. 2, s. 211). Socknens gamla medeltida stenkyrka utan torn, 27 aln. lång och 15 aln. bred, befanns på 1700-talet alltför bristfällig och trång. Hon började rifvas 29 april 1782 och ersattes med en ny och rymligare 126 fot lång, 48 fot bred med torn, uppförd af byggmästaren P. Hagmansson, dock i det närmaste på samma plats vid allmänna vägen som den förra. Utom några medeltidsminnen har kyrkan haft många huggna grafstenar kvar från äldre tider, men genom vanvård äro de nu försvunna.

Egendomligt nog har socknen mellan 1653-75 utgjort hufvudstommen till ett friherreskap Arnäs, som jämte hemmansräntor från Stöde, Attmar och Indal 28 febr. år 1653 förlänades åt riksrådet Knut Posse och sedermera öfvergick till hans son friherre Gustaf Posse, men genom kon. Carl XI:s bref 10 dec. 1674 reducerades. Det beräknas ha inbringat innehafvaren en inkomst af 2,600 dlr s:mt (Nord. Familjebok 2).

KYRKOHERDAR.

1. Dominus **Ewardus** de Arnæs, curatus ecclesiæ, var jämte flera präster i Medelpad närvarande vid Ragnholmsund i Selånger 1 okt. 1374,

då ärkebiskop Birger Gregersson befann sig där och upptog en attest om gränsen mellan Sverige och Norge. (DN. 3, n. 395.)

2. Dominus **Johannes Jouari** in Arnes blef 1423 antagen till broder i Helga lekamagillet i Stockholm, enligt Gillets bevarade matrikel. Kanske inträffade under hans ämbetstid det mirakel, som år 1416 lär hafva skett i Jættunsböle i Aarnes socken (nu Jättesta i Gideå), då en liten flicka Margareta, som ansågs död och skulle begravas, vaknade och återkom till lifvet. (Miracula sanctæ crucis. ed. *L. Roberg*, 55. Ups. 1725.)

3. Herr **Olof** nämnes 1527 i ett dombref, utfärdadt af Uplands lagman Michel Nilsson i Upsala 18 febr. s. å. Khden och en hans sockenbo Elof Elofsson hade legat i tvist om några ägor i byn Stenberg, hvilka nu tilldömdes en arfvinge till samme Elof. (Pappersbr. i UB.)

4. **Lars Biörnson (Laurentius Beronis)** [1539-70] är redan 1539 prost öfver Ångermanlands norra prosteri och redogör för biskops- och kyrktionden samt innehar samma ämbete ännu 1552. Han arrenderade de af kronan indragna gamla kyrkojordarna i socknen, i Hool (10 seland), i Ön (11 sel.) och i Väster Arnäs (6½ sel.). På allmänna tinget i Bjerträ 1568 afgaf han trohetsed åt kon. Johan III. Herr Lars har utan tvifvel aflidit år 1570, ty hans lösegendom, värderad till 468 mark 6 öre, var i början af följande år ännu oskiftad, då salige herr Lars arfvingar till Älfsborgs lösen erlade tiondedelen med 46 mk 17 öre (KA.).

5. **Olaus Sigfridi** (1571-1624) hade förmodligen tjänstgjort i Upland före sin ankomst hit.¹ Bland hans första göromål här var att jämte länsman och sexmän upprätta socknens taxeringslängd för Älfsborgs lösen. Hans egen lösegendom, utgörande silfver 16 ½ lod, penningar 74 mk, koppar 5 mk, kor 3, kvigor 2, får 4, svin 2, värderades till 181 mk 7 öre. Han hade den oturen, att Arnäs prästgård följande år 1572 nedbrann. Redan år 1586 hade herr Olof eget hemman i Tretta med en ladugård på 15 kor fritt från utlagor. År 1602 miste han halfparten af denna sin mangård och mestadelen af sitt bo. Men än en gång skulle han råka

¹ Då riksantikvariern Joh. Th. Burcus på sin Norrlandsresa år 1600-01 gästade Arnäs prästgård, omtalade herr Olof, att han blifvit rådd att taga Burei mor till hustru, då hon 1570 blef änka efter khden Thomas i Åkerby. Rådgifvaren hade tillagt, »att om han än vore en åsnepanna, så måtte han ändå blifva lärd för thet ståtliga librij (bibliotek, som ther war, at the then tijden wiste intet herligare librij hos någon prest». (*Bureus*, Sumlen, s. 216.)

ut för eldolycka. Då år 1612 en rysk ambassad på sin resa till Sthm tagit in i Arnäs prästgård, synes »de ryska sendningabåden» af ovarsamhet tuttat eld på byggningen. Till hjälp att återupprätta prästgården och för sin öfriga skada och tunga gästning, erhöll han genom kon. Gustaf Adolfs bref 14 sept. 1617 12 t:r spl till behaglig tid och uppbar dem årligen äfven sedan han lämnat pastoratet till efterträdaren. Upsala mötes beslut 1593 är af honom bekräftadt. Han lefde i hög ålder ännu 1632 »quondam pastor» och kvitterar sin förläningsspannmål. Ärkebiskop Anders Laur. Björnram visiterade här i Arnäs 26 juli 1585, hvarvid han utanordnade 1½ pund spl till hjälp för de fattige män i Arnäs, som byggt en ny klockstapel och köpt en mässekalk och »nu tillstundar att tjära kyrkan all öfver på båda sidor». (Å. skatteb. 1586, KA.)

Hans efterlevande hustru hette *Sara Andersdotter* (förmodligen i 2:dra giftet).

Barn: *Dominicus Olai Arnesius*, fil. mag. prom. i Rostock 10/11 1588, prost och khde i Delsbo, d. 1653; *Olof Olai Arnæsius*, sist khde i Harmånger, d. 1647; en dotter g. m. en Abraham Pedersson (Ådb. 28/3 1655).

6. Herr **Erik** (1624-28) upptages dessa år i kvarntulls- och mantalslängderna ss. khde i Arnäs, ehuru Ol. Sigfridsson ännu lefde, men redan 1628 omtalas herr Eriks hustru som änka med ett hushåll om 10 personer.

Barn: *Erik Eriksson*, bokhållare i kgl räknekammaren i maj. 1654; *Anna Erikdotter*, g. m. kapellanen härstädes Matthias Beronis, var änka 1644.

7. **Peder Gudmundi (Mosén)** (1629-37), uppgifves af Tunæus vara född i Mosjö, Sidensjö s:n. Inskrefs 7 mars 1599 i aritmetiska och geometriska klassen vid Upsala universitet. Nämnas år 1617 ss. kapellan i Själevad. Är här i Arnäs khde, då han på tinget 11 dec. 1629 beskylldes att ha skällt Maths Olufsson, ståthållarens tjänare, för en rackare och en backfogde inför lag och rätta; han undföll sin ord och bads före. Då välborne herr Isak Axelsson förrättade generalmönstring 1634, höll herr Peder gästning för landet, och bekom för sin stora fattigdom 30 dlr i ersättning. Om hösten Bartholomeitiden år 1636 brann åter Arnäs prästgård upp, och det synes, som pastorskan hustru Elin denna gång själf varit därtill vållande. Khden Peter afled i maj 1637. (Udpr. 6/6 1637.)

G. m. *Elin*. Efter mannens död hade hon köpt ett torp i Gimot 18 mål. Genom drottn. Christinas bref 31/7 1648 fick hon ett hemman i Högland fritt från utlagor. Lefde ännu 1662.

Barn: *Peder Pedersson*, bonde i Höglands by.

8. **Samuel Benedicti Blix** (1638-50), son till khden i Gudmundrå Bengt Blix. Nämnas kapellan i Nordingrå 27 nov. 1624, kapellan i Hsand 1628 samt tillika skolmästare vid stadens barnskola. Den 27 maj 1637 kom för Upsala domkapitel dn Samuel Blixius, sacellanus et informator puerorum i Hsand med borgmästares och råds vittnesbörd om hans tjänst, skicklighet och lärdom och begärde att bli befordrad till Arnäs lediga prästegäll Ångermanland. Men därtill funnos flera medsökande: en kapellan i Umeå herr Carl, som hade företräde; dåv. khden i Hsand Jonas hade äfven yttrat önskan att komma till Arnäs, och slutligen anhöllo Arnäsborna att få sin kapellan Matthias Beronis till pastor. Emellertid afled herr Carl och khden Jonas recuserade Arnäs till förmån för dn. Samuel, som utn. till pastor här 25 apr. 1638 och tillträdde midsommartiden sedan skolterminen slutats. Han kom i tvist med sin efterträdare i skolan Joh. Watz om fördelningen af årets löneinkomster. Äfven med sin komminister Matthias råkade han i delo, hvilken klagade i domkapitlet, att khden utan någon rättfärdig orsak ville removea honom från sacellanien (Udpr. 8/10 1639). Dåliga skördeår tillkomme äfven. Arnäsborna vittnade på hans begäran i nov. 1641, att nu på 4:de året, sedan han först hitkommen är, hafver han i förlidne sommar andra gången lidit stor skada på sin årsväxt genom häftig köld och frost; utom det, att han kom här till en platt afbränd prästgård och mycket förfallet prästbord, bor han hardt vid allmänna vägen, att han af vägfärdande blir ofta besökt. Han begär förskoning för sina utlagor och befriades äfven från prästepenningarne för ett år. Till förbättring af prästbordet inköpte herr Samuel år 1646 7 sädesl. i Västra Arnäs, som fordom varit gammal kyrkojord, men sedermera kommit i enskild ägo (Ådb. 20/8 1646). Han synes ha aflidit på våren 1650.

G. m. *Elisabeth Johansdotter*, som ännu lefde 1684. Makarnes grafsten med deras namn låg fordom på kyrkogården.

Två söner kända: *Johan*, stud. 1646, regementspastor; *Samuel*, stud. 1662, hofpredikant.

9. **Jonas Zachariæ Bureus** (1651-55), f. 16 aug. 1599, son till khden Zach. Jonæ i Själevad och Malin Engelbrechtsdotter Bure, upptog namnet efter modern. Inskrefs vid Upsala univ. 1 febr. 1619, var kapellan i Själevad i maj 1633 och bodde i Öfversjäla, där han hade jord, som hans moder köpte af honom 14 apr. 1648. Skrifver sig pastor i Arnäs juni 1651. Herr Joen anhöll om präststommefrihet för de af företrädaren inköpta 7 säl. jord i Väster-Arnäs, hvilket landshöfdingen Hans Strijk i Hsand 14 febr. 1653 beviljade. För egen räkning fick han kgl. bref 14 mars

1654 på frihet å ett gärdemantal i Strands by för sig och sin hustru, men synes af obekanta skäl måst år 1655 »gället och lägenheten qvittera», och var i stor skuld och fattigdom. År 1659 är hans hustru änka.

G. m. *Margareta Andersdotter*, kallar sig »Smålenscha» och var dotter till Anders Eriksson, som synes varit handlande i Hsand. Hon hade, förmodligen med anledning af mannens afsättning, skrivvit otidiga bref till kontraktsposten Lars i Själevad och khdarne Olof i Nätra och Sven i Grundsunda, hvilka stämde henne till Arnäs ting, men på sin mans bön blef hon 27/3 1656 förskonad mot att hon afbad sin förseelse. Hon bodde i Strand ännu 1666.

10. **Hans Canuti Rhezelius** (1656-1660), f. i Resele och Höfvens by, på grund hvaraf han äfven kallar sig *Hofvenius*. Inskrefs ss. stud. i Upsala febr. 1622, var kapellan i sin födelsebygd Resele 1636 och bodde på fädernegården. Kom härifrån ss. khde till Arnäs, där hans namn påträffas under socknens tiondelängd 1656. Vid sitt tillträde erhöll han löfte, att hans änka skulle få njuta dubbelt nådår. Klagar 1659 öfver den obygd vägen genom kyrkoägorna och präststommarne. Tingsnämnden lofvade reparation. Han afled redan 1660 (Hdpr. 17/10 1661). Ännu vid sin död hade han kvar sitt fädernehemman i Höfven, men änkan sålde det åt mannens systerson Peder Rockstadius 1662. (Ådb.) Familjens grafsten fanns i gamla kyrkan.

G. 1) m. *Barbro Jönsdotter*, änka efter khden Nils Petri i Boteå;

2) m. *Christina Svensdotter*, dotter af khden i Grundsunda Sven Djupzelius, omg. m. khden Ivar Theet i Selånger.

Barn: *Canutus Johannis (Knut Hofvenius)*; *Johan Hansson* (Ådb. 18/1 1664, 28/8 1667).

11. **Hans Damianus van Hvedstorp** (1662-63). Han hade varit dansk krigspräst, då han af Hsands konsistorium 26 mars 1661 erhöll kollationsbref på Arnäs pastorat, dock så »att han ej gör änkan något intrång på prästebordet under hennes nådår». Han introducerades ock här af prosten i Själevad i sept. s. å., men sändes till Rödön att där uppehålla nådåret. Emellertid anhöllo Arnäsborna hos domkapitlet, »att de måtte få en annan man till pastorem än den, som nu hit skickad är, med hvilkens tungomål (efter han hel Dansker är) de icke kunna öfverenskomma». Konsistoriet ställde i utsikt, att han kunde få byta med någon svensk prästman i Jämtland, och 26 aug. 1662 bekom Arnäs församling bref till frih. Knut Posse, att han ville dem rådföra huru de i sin värf att blifva af med sin khde Damiano skulle hos höga öfverheten procedera. Det gick därhän, att han utn. till khde i Rödön 1663 genom byte med efterträdaren. Se vidare *Rödön*.

12. **Israel Thelaus** (1663-66), son af khden i Ramsele Elias Thelaus, inskrefs i nov. 1646 vid Upsala univ., prästv. 1650, men afreste 1652 till Åbo universitet att fortsätta sina studier; var kaplan i Rödön 1659 hos khden Eric Claudii och blef efter hans död khde därstädes med tillträde maj 1661, men nödgades mot sin vilja utbyta detta pastorat mot Arnäs 1663 och klagar bittert hos guvernören i Gefle, att han måste gå från sitt förmånligare gäll till ett mindre. (GLA.)

G. m. en dotter till khden *Eric Claudii Holbec* i Rödön (*Tun.*).

13. Mag. **Esaias Stephani Graahn**, Upl. (1668-86), vid sitt tillträde till pastoratet 1 maj 1668 upplade han en ordentlig döpelse-, vigsel- och begravningslängd för Arnäs församling, den äldsta i behåll. Under de år, han vistades här, till dess han 1 maj 1686 tillträdde Luleå pastorat, hade enl. hans egenhändiga anteckning 592 barn döpts och 468 personer begravts. Till minne af sin andra hustru Sabina Kruse, som afled härstädes, skänkte han till Arnäs kyrka en mässkalk.¹ Se vidare kyrkoherdar i *Luleå*.

14. **Andreas Martini Muur** (1686-90) är sannolikt den *Andreas Martini Noræus*, som 14 nov. 1642 inskrefs ss. stud. vid Upsala univ.; namnet antyder att han var född i Ångerm. och Nora s:n; han var komm. här i Arnäs 1659 och bodde i Må by, där han af manhaft. kapiten Peder Ol. Ström s. å. köpt sig ett hemman om 12 sel. För den kvarnå, som löpte genom hans skatteägor, utfäste han sig att för ett år på prof betala 1 pund smör till kronan (Ång. domb. mars 1679). Hans änka och barn sålde detta hemman några år efter hans död till Per Larsson i Bygdom för 600 d:r kmt (Domsaker Ångerm. 26/2 1694). Efter khde Es. Grans förflyttning till Luleå fick socknens åldrige och aktade kapellan tillträda lägenheten, maj 1686, men han afled redan om hösten 1690, efter en kortare tids sjuklighet.

G. 1) m. *Anna Abrahamsdotter Trugstadia*, som begrofs 14/10 1686;

2) 1687 i Arnäs kyrka med *Anna Warg*, dotter af khden Er. O. Warg och änka efter komm. Nicolaus Bidenius i Sjåla (tr. bröll. v.).

¹ Kalken bar inskriften: Poculum. Hoc. In. Dei. Honorem. Ornamentum. Sacræ. Hujus. Domus. Et. Memoriam. Conjugis. Suæ. Sabinæ A. Krusen. Confici. Curavit. M. Esaias. Gran. Præp. Et. Pastor. Arnæensis. Postmodum. Lulensis. A:o 1686 d. 23 April. (Till Guds ära, detta hans heliga hus till prydnad och till minne af sin maka S. Kruse, lät prosten och kyrkoherden i Arnäs Magister E. Gran, sedan i Luleå, förfärdiga denna kalk d. 23 apr. 1686.) Denna omgjordes 1802 och försågs med inskrift på svenska. (Utställning af äldre kyrklig konst, Hsand 1912, n. 366.)

I förra giftet barnen: *Anders*, fil. mag. i Åbo i 1700, khde i Kyrkslätt; *Johan* fil. mag. i Åbo 1700, konsist.-not. i Viborg 1705-10, khde; *Abraham*; *Sophia*, begr. 5/6 1681; *Sabina*, döpt 30/5 1675; *Esaias*, döpt 3/11 1677, begr. 2/2 1678; *Anna*, döpt 22/12 1678, lefde 1695.

15. **Olaus Petri Sundin** (1692-93), f. omkr. 1650 i Sundsvall, där fadern var borgare, stud. i Upsala 31 okt. 1670, aflade som fil. kand. teol. ex. den 14 dec. 1678¹, konsist. notarie och gymnasii adj. i Hsand 1682, förde protokollet vid 1683 års prästmöte, eloquentiæ lektor 1686, var gymnasii rektor 1689; vald till khde i Arnäs, tillträdde han pastoratet 1 maj 1692, men fick här ej verka mer än ett år, då han kallades af döden 27 aug. 1693. Han hade en schön stil och vackra studier.

G. m. *Christina Lidman*, dotter af prosten Olof Lidman i Tuna; död strax efter mannen, barnen erhöillo nådår.

Barn: *Petrus*, f. 1684, kapellan i Undersåker, d. 1713; *Catharina*, g. 21/10 1705 i Tuna m. khden P. Arling i Indal, omg. 19/9 1717 m. finske prästdragonen Johan Nyman, d. i Sundsvall 1743. (Hdpr. 11/5 1745.)

16. **Erik Olai Graan** (1695-98), f. 2 maj 1658 i Piteå, son till prosten och khden Ol. Graan, efter studier i fädernestadens trivialskola och Hsands gymn. stud. i Upsala 27 nov. 1675, prästv. 1682, pastor vid ett värfvadt regemente, hvilket 4 dec. 1688 såsom hjälptrupp åt HOLLÄNDARNE afgick från Göteborg till Amsterdam. Å förslaget till Arnäs pastorat hade konsist. satt i första rummet: Eric Graan, som »hade något tjänt vid militien i Hålland», och i andra rummet Pehr Attmarius, pedagogus i Umeå, som haft vocation af församlingen, då Sundin dit promoverades. Graan erhöill K. Maj:ts fullmakt redan sept. 1693 med ord. tillträde 1695. Han hade gjort aftal att emot billig afgift till sal. M. Sundins lifsarfvingar träda till nådåret, men ändrade sig, hvilket ledde till förvecklingar, enär sterbhuset redan bortsålt sin spannmål, låtit sitt legofolk ifrån sig och skingrat sitt bo. Konsist., som ej haft kännedom härom, fann sådana afhandlingar mäkta eftertänkliga.² Vid 1696 års prästmöte i Hsand var pastor Graan närvarande. Äfven han blef ej här långlifvad, enär han afled redan 4 maj 1698. Geometrisk afritning upprättades år 1698 öfver härvarande prästbord.

G. 1694 m. *Anna Plantin*, dotter af khden Er. Plantin i Umeå, omg. m. efterträdaren.

Barn: *Olof*, döpt 27/10 1695, begrofs 12/1 1696; *Erich*, döpt 6/1 1697; *Anna*

¹ Upsal. Teol. fak. prot. Någon af honom utgifven gradualafhandling har ej anträffats.

² Det protokoll, som fördes vid af- och tillträdessynen på Arnäs prästbord 15 juni 1695, är aftryckt i Hsands stiftsbok, Från ådalar och fjäll 1920.

Maria, posthm., döpt 7/12 1698, g. m. skolmästaren i Sundsvall Jacob Strandberg, änka 1739, omg. m. Nicolaus Dalsten.

17. Mag. **Jonas Svenonis Wagenius** (1700-14), son af hemmansägaren Sven Björnson i Gevåg, Ragunda s:n, stud. i Upsala 16 jan. 1690 och inskrifven i Ångermanl. nationen s. d.; promov. fil. mag. 1697; blef auskultant i Svea hofrätt 1698, men slog om, prästvigdes och erhöll på grund af konservation K. Maj:ts fullmakt 12 juli 1698 och tilltr. pastoratet i Arnäs maj 1700. Efter att ha berömligen fört sin herdastaf i 14år, afled han 1714 och begrofs 19 september.

G. m. företrädarens änka *Anna Plantin*, begr. 12/8 1716.

Barn: *Brita*, döpt 17/2 1701, d. späd; *Eric*, döpt 30/3 1702, advokat i Upland, bodde på Örsunda rusthåll; borgare i Upsala; *Brita*, döpt 27/8 1703, g. 29/9 1719 m. löjtn. vid Idensalmi kompani, sedan kaptenlöjtnant Gregor Aminoff, d. 1/2 1737; *Sven*, döpt 1/3 1705, math. professor i Greifswald, d. 1739; *Jonas*, f. o. d. 1707; *Magdalena Greta*, f. o. d. 1709; *Magdalena*, f. o. d. 1711; *Margareta*, döpt 10/4 1714, begr. på samma gång som fadern.

Tr.: R. Mosis Maimonidæ Tractatus de primitiis, cap 4, 5, præs. *G. Peringer*, Ups. 1694. - De præceptorum moralium constantia, præs. *J. Schwede*, ib. 1697.

18. **Nils Ursinus** (1716-25), f. i Wiborg, föräldrar: teol. lektorn Jacob U., sedan khde i Savolax och hans hustru Margaretha; stud. i Åbo 20 juli 1695, batalj.pred. 1700 och regementspastor 1708 vid Savolax infanteri. Efter slaget vid Pultava 1709 åtföljde han kon. Carl XII till Turkiet och vistades i Bender 1709-15 samt fick efter hemkomsten kungl. fullmakt på Arnäs pastorat, tilltr. 1716; om husesyn föranstaltades på sommaren. Pastor Ursinus skref 25/10 1716 till konsist., begärandes få göra så stor lön till sin kapellan, som hans sal. antecessor Wagenius gjort, näml. 10 t:r spannmål, det han utverkat i sal. bisk. doct. Julii Micranders tid, efter han är nyss tillkommen och många andra svåra utlagor påfordras. Detta resolvertes så i sishållna prästmöte, att prosten mag. J. Lochnæus skulle emellan pastorem och komministrum mediera bäst han kunde att få dem häruti enige. (Hdpr. 20/3 1717.) Concionator vid prästmötet i Hsand 26 jan. 1721, var ock utsedd till opponent vid 1725 års prästmöte, men ursäktar sig för sin opasslighets skull. Han afled ock redan i febr. månad och begrofs 7 mars 1725. Khden Ursinus var en drivvande, redlig och god man. (*Tun.*) Vid ryssarnas påhälsning 1721 uppbrändes Arnäs prästgård och khdens tagna skada å lösören och enskild byggnad uppskattades till 2010 dr kmt, hvarför änkan åtnjöt 3 frihetsår från kontribution.

G. m. *Helena Dorotea Harnesksköld*, dotter af kaptenen vid Savolax reg. Herm. H., d. i maj 1738.

Dottern *Helena*, g. m. efterträdaren.

19. Mag. **Nils Stecksenius** (1725-63), f. i Skellefteå, son till sederm. khden i Burträsk Israel S. Stud. vid Åbo univ. 1698, där promov. fil. mag. 17 juni 1707, uppehöll sig i Sthm de närmaste 7 åren hos frih. Otto Wilh. Löwen, v. lektor i Hsand läsåret 1715-16, gymn. adj. och konsist. Notarie maj 1716, erhöll 26 sept. s. å. kgl. fullmakt ss. logices et physices lektor vid Hsands gymn., hvarjämte han enl. särskildt kgl. bref skulle för förlidne år 1715 njuta full lektors lön, då mag. Marcus Bremming, i st. för att tillträda sitt lektorat, föredragit att stanna på sin post som hofsekreterare hos riksrådet Arvid Horn. Den 23 okt. 1717 höll S. sitt introduktionstal »de philosophia theoretica ejusque usu» och aflade sin lektorsed, var gymn. rektor 1722. Utn. khde i Arnäs 1725 och antog församlingens vård s. å., ehuru han fullständigt tilltr. först 1726. Var orator vid prästmötet i Hsand 1733, vice kontr. prost 1745-54, då han blef honor. prost. Han afled 30 mars 1763 i sitt 85 år. Arnäs kyrkoklocka remnade 1736 och måste omgutas.

G. 1) 1714 m. *Barbro Christina Blank*, dotter af handl. Nils Jönsson Blank i Hsand och änka efter lektor O. Nording, d. på Wangsta, begr. 31/7 1722 i Hsand;

2) 9/2 1725 m. *Helena Ursina*, dotter till företrädaren, d. 5/1 1754;

3) 27/4 1758 m. *Märta Sundman*, dotter af Anders S. i Hsand, änka efter två föregående giftermål i Sthm, d. 25/7 1760.

Barn i första g.: *Anna Elisabeth*, g. 1) m. borgmästaren Lars Westman i Umeå, 2) 4/8 1772 m. rådmän Veit Söderberg i Hsand, d. 18/9 1807; *Israel*, f. 1716, fil. mag., konrektor i Hsand, d. ogift, begr. 23/4 1766; *Daniel*, revisor i krigskollegium, d. 1766; *Nicolaus*, f. 1721, fil. mag. 1758, skolmästare i Åmål, d. 21/4 1775. – I andra g.: *Jacob*, döpt 1/1 1726, rektor i Umeå skola, d. 1779; *Helena Christina*, döpt 19/11 1732, g. m. teol. lektorn i Hsand Michael Ström.

Tr.: De nequam, præs. *C. Alander*. Aboæ 1701. - De satyris, præs. *T. Rudén*, ib). 1705.

20. Dokt. **Carl Genberg** (1763-99), f. 17 sept. 1711 i Sundsvall, föräldrarna: rådmän Jonas Genberg och Sara Biberg, komm.-dotter fr. Tynderö. Stud. 12 aug. 1729, promov. fil. mag. 30 juni 1737; prästv. 14 apr. 1739, v. rektor i Sundsvall under tjänst- och nådåret efter skolm. Jacob Strandberg samt uppehöll komm. därst., då komm. Bredberg åtnjöt tjänstledighet för att insamla stamboksmedel för Sundsvalls kyrka, biskopsadj. i Säbrå fr. mars 1741, t. f. konsist. not. för den sjuke M. Norman, utn. ordin. 10 sept. 1744, tilltr. maj 1745, utn. till eloquentiæ lektor efter den bråkige lektor Ullén 1753, andre teol. lekt. 1760, gymn. rektor 1755 och 1761, utn. till khde i Arnäs 15 aug. 1763, tilltr. genast. I början af år 1764 sökte han förskaffa kapellanen i Arnäs ett prästbord och föreslog därtill en tjänlig lägenhet Svartbyn, en knapp $\frac{1}{4}$ mil fr. kyrkan, men saken strandade. Kontraktspost öfver Norra Ångermanland s. å.

Riksdagsfullmäktig 1778. Teol. doktor 1779. Vid prästmötet i Hsand 1791 höll han såsom stiftets senior ett rörande afskedstal till sina ämbetsbröder. Han afled 26 maj 1799 i den höga åldern af 87 år 9 m., sedan han varit Arnäs församlings khde i 36 år. Han förrättade trägna årliga visitationer i Åsele ss. kontraktsprost. - Kyrkan bevarar till minne af makarne en dopskål af silfver, skänkt af barnen 1799. (Utställn. af äldre kyrklig konst, Hsand 1912, n. 365.)

G. 1755 m. *Margaretha Kenzelia*, prostdotter från Nordingrå, som afl. 28/4 1783 och begrofs i nya sakristian vid östra fönstret.

Barn: *Sara*, f. 21/4 1756 i Hsand; *Olaus*, f. 27/9 1757; *Jonas*, f. 22/1 1759, eftertr. här, sedan prost och khde i Bygdeå; *Margareta Gertrud*, f. 10/1 1760, g. med kollegan, sed. khden härstädes Ol. Delldén; *Carl*, f. 24/9 1764 i Arnäs.

Tr.: Diss. de Medelpadia antiqua et hodierna 1-2. Ups. 1734-37. - Grafverser öfver khden Is. Biberg i Selånger 1743, superintendenten Nic. Sternell 1745, prosten Omnberg i Nordingrå 1757.

21. Mag. **Jonas C. Genberg** (1800-1806), företrädarens son, se kyrkoherdar i *Bygdeå*.

22. Mag. **Olof Delldén** (1807-1820), f. 10 juni 1758 i Näfsta by, Selånger; föräldrane: bonden Isak Jonsson och Brita Johansdotter. Visade tidigt håg för studier, men mindre gynnsamma yttre förhållanden gjorde, att han först 14 år gammal inskrefs i Hsands triv. skola; stud. vt. 1781. Efter någon tids konditionerande, bland andra hos öfverste Gyllenstorm, prästv. i Hsand 4 sept. 1785 att biträda doktor Carl Genberg härst. såsom adj., men då utvägar öppnade sig för honom att förvärfva en rikare akademisk bildning för sitt kall, afreste han till Lunds universitet, där han inskrefs 1787 och efter aflagda specimina prom. till magister 1790. Efter återkomsten till stiftet 1789 adj. hos biskop Hesselgren på Säbrå, utn. till kollega i 3:dje klassen i Hsands skola 1791, past. ex. 18/12 1793, v. pastor åt sin svärfar i Arnäs 1796 och efter hans död v. past. i Själevad 1800, komm. i Själevad 1 dec. 1802 samt efter sin svågers transport khde i Arnäs 11 febr. 1867; prostitel 1811, v. kontr. prost 1814 och ord. öfver Ångermanlands norra kontr. 31 aug. 1816. Opponent vid prästmötet i Hsand 1812, hedersledamot af Värmlands hushållningssällskap, ledam. af Sv. bibelsällsk. och Evangel. sällskapet. Ständigt svag till hälsan, nedlades han en längre tid före sin död på sjuksängen och afbadade med kristligt tålmod sin efterlängtade förlossning, som timade 16 nov. 1820. Han var en pliktrogen herde, from kristen och varm religionslärare, som alltid var färdig att hjälpa de betryckta och kläda den nakne.

Vid hans död utbröts Gideå ss. eget pastorat.

G. 28/9 1794 m. *Margareta Gertrud Genberg*, som såsom änka bosatte sig med sina döttrar i Umeå stad, d. 12/1 1845.

Barn: *Carolina*, f. i Hsand 29/6 1795, g. m. komm. i N. Calix A. Fr. Häggström; *Brita Margareta*, f. 13/4 1797, ogift, d. i Umeå 22/2 1870; *Carl Olof*, f. 4/4 1800 i Arnäs, juris professor i Upsala, d. 10/6 1854; *Gertrud Christina*, f. 26/7 1803.

Tr.: Diss. de bono præceptore publico, præs. *E. W. Tullberg*, Lund 1788. – Victus cultusque Orientis ex ore Behenam, episcopi Chaldæi, præs. *M. Norberg*, ib. 1788.

23. **Johan Hörnell** (1823-38), f. 29 dec. 1764, föräldrane: bonden Per Persson i Hörnett, Själevads s:n, och hans hustru Anna; stud. vt. 1788, prästv. 25 sept. 1791 till adj. hos prosten d:r Nortman i Bygdeå, v. kollega vid Piteå skola 1804, adj. i Löfånger 1805, utn. komm. i Råneå 10 jan. 1807 och förestod där senare nådåret samt tilltr. 1808, curam pastoris gerens 1813-15, afl. past. ex. 25 mars 1818. Då Bygdeå vid prosten J. Genbergs död blef ledigt, hade han gjort sig förhoppning att erhålla detta pastorat, helst som han där var känd från sin tjänstgöring och hade sitt gifte därifrån, men detta hopp gick om intet. Predikant vid 1819 års prästmöte i Piteå, utn. khde i Arnäs tilltr. 1823, hvarvid han landsvägen måste föra sina kor och sitt bohag ända från Råneå. Utn. prost 1830. Hufvudsakligen genom hans bemödanden tillförsäkrades Arnäs prästbord genom kgl. br. 26 mars 1831 fortfarande nyttjanderätt till mulbete och vedbrand å kronoskären Malmön och Råskärsön. Han afled 25 maj 1838.

G. 14/18 1808 i Nysätra m. *Eva Stina Turdfjell*, f. 9/4 1779, dotter af major Jonas Turdfjell vid Västerb. reg., boende i Dalkarlså i Bygdeå; d. i Arnäs prästgård 1/11 1841.

Af 10 barn lefde allenast 2 till mognare år:

Margareta Katarina, f. 30/4 1812, g. m. prosten Isak Nydahl i Gudmundrå, d. 1880; *Anders Reinhold*, f. 22/11 1818, löjtnant, kommissions-landtmätare i Umeå, d. 18/9 1876.

24. Mag. **Pehr Erik Högström** (1841-70), f. 22 jan. 1779 i Umeå, fadern sedermera 2:dre komm. i Skellefteå P. P. Högström, stud. i Upsala 1799. Efter fullbordade prof för filos. graden prästv. 7 sept. 1806 till past. adj. i Skellefteå, v. kollega vid Piteå skola vt. 1809, promov. fil. mag. i Upsala s. å., utn. ordin. kollega vid Umeå skola 10 okt. 1810. Andre komm. i Skellefteå 30 sept. 1812, tilltr. 1814. Opponent vid prästmötet i Piteå 1819; v. pastor i Skellefteå okt. 1830-1 juli 1834; utn. khde i Arnäs 3 juli 1839, tilltr. 1841, installerad 31 juli 1842 af biskop Franzén på hans uppresa till prästmötet i Piteå; hon. Prost sept. 1844; jubel.mag. i Upsala 1860, afled såsom senior såväl bland stiftets som rikets prästerskap 29 maj 1870 i en ålder af 91 år 4 mån. 7 d. Arnäs började under

hans tid hemsökas af separatistiska rörelser, däribland i synnerhet af en inhemsk sekt Anniter, benämnd efter en mor Anna här i socknen. De förkastade den nya psalm- och kyrkohandboken, men skilde sig ej fullständigt från kyrkan, där de stundom infunno sig för att åhöra predikningarna. Mor Anna kunde vara ganska fyndig, när det gällde. Då prosten en gång önskade få närmare reda på sektens åsikter i en mera oklar punkt och började med de orden: Men jag förstår inte . . ., inföll mor Anna klippskt: »Nä, nä, den naturliga människan förnimmer intet af hvad Guds anda tillhör». År 1866 uppfördes ett bönehus i Höglunds by, där separatister äfven från angränsande socknar höllo sina andaktsöfningar. Prosten var en stor blomstervän. Förstod sig ej på ekonomien, hvarigenom hans pastorala inkomster icke inflöto till fullt belopp. Efter hans död kommo en del restantier hans efterlevande till godo.

G. i Östersund 1/11 1812 m. *Maria Ulrica Fjellström*, dotter till hofpred., prosten i Sunne Nath. Fj., afled efter 40-årigt lidande ej långt efter mannen 18/8 1870, 85 år 8 m. 9 d.

En efterl. dotter *Amanda*, f. 16/2 1818, d. ogift 10/12 1885 i Arnäs.

Tr.: Diss. *Observationes selectæ historiæ Svecanam illustr.* p. 10. præs. *E. M. Fant*, Ups. 1804. - *De falsiloquio observationes*, præs. *D. Boethius*, ib. 1806.

25. **Carl Gustaf Næslund** (1872-89), f. 28 mars 1825 i Hede; föräldrarna: komm. i Torsåker, Ytterlännäs Israel N. och Johanna Gustafva Ruuth; stud. vt. 1846, prästv. 11 nov. 1849 på konsistorii kallelse, därefter komm. adj. i Ytterlännäs hos sin fader och uppehöll nådåret efter honom; under tiden hade han dock innehåft kortare förordnande Ullånger somrarne 1852 och 1853, i Öfverlännäs och Boteå 1857 och 1858, i Skog 1857; utn. komm. i Ramsele-Edsele jan. 1859, tilltr. maj 1861; afl. past. ex. aug. 1868, t. f. pastor i Ramsele om hösten s. å. samt i nov. 1870 efter past. Flodstedts död. Utn. khde i Arnäs 27 febr. 1871, afsade sig komministraturen i Edsele för att ss. nådårspredikant och t. f. pastor tjänstgöra i Arnäs fr. 1 febr. 1872 till 1 maj 1873, då pastoratet fullt tillträdde. Kontr. prost i Ångerm. nordöstra kontr. 29 apr. 1874. Vid khdevalet i Nordmaling efter prosten Berlin juli 1888 innehade han 1. förslagsrummet, erhöll de flesta rösterna och utn. äfven till khde, men afled före tillträdet 5 juni 1889, något öfver 64 år gammal. Kontraktsposten Næslund skildras ss. en enkel, flärdfri man, hans hjärta klappade varmt för allt ädelt och godt och alla lidande och bekymrade hade i honom en faderlig rådgifvare, en broderlig vän. Hans hälsa var länge angripen men han bar sitt onda med manlig styrka, utan att en inlagan hördes från hans läppar. (Vårt land 11/6 1889.)

G. 1) 19/7 1861 på Risäter m. *Johanna (Hanna) Geijer*, f. 10/10 1831, dotter af kaptenen, postmästaren i Arvika Gust. Edv. Geijer och Charlotta Geijer, d. i Edsele 25/12 1863.

2) m. *Kristina Karolina Sjöström*, f. 15/11 1839 i Ljustorp, dotter af f. d. bruksförvaltaren Olof A. Sjöström.

Barn i förra giften: *Johannes*, f. 21/12 1863, d. 7/9 1864. - I senare: *Johannes*, f. 14/11 1867, d. 30/6 1868; *Sofia Johanna*, f. 27/6 1869, föreståndarinna för officersmässen i Sollefteå; *Lydia Karolina*, f. 2/9 1871, g. 1896 m. kronofogden Th. Ödmark i Sollefteå, d. 3/3 1920 under tillfällig vistelse i Sthm; *Gustaf Adolf*, f. o. d. aug. 1873; *Ruth Olava Kristina*, f. 28/5 1876, folkskolläroverin; *Karl Martin*, f. 10/11 1881, bryggmästare i Luleå.

26. **Olof Bergner** (1890-94), f. 13 apr. 1841 i Bergs s:n, Jämtland, föräldrarna voro bondfolk från Skucku by. Stud. 1860, präst v. 22 maj 1864 i Upsala, past. adj. i Stöde fr. 1 sept. s. å., past. adj. i Torp 28 dec. 1867 samt i Berg 20 juni 1860, hvarest han, utom något kortare förordnande i Brunflo och Östersund, tjänstgjorde ss. t. f. pastor, till dess han befordrades till khde i Lillherrdal 1 dec. 1875, tilltr. genast. Då Bergs pastorat blef ledigt, sökte han dit, men erhöll det ej. Med öfvervägande antal röster vald till khde i Arnäs 10 febr. 1889, utn. s. å. och tilltr. maj 1891, men uppehöll khdebefattningen på förordnande fr. 1 maj 1890. Efter långvarigt lidande afled han 18 sept. 1894. En samtida prästman har om honom fällt yttrandet, att han knappt känt en finare och noblare man än khden Bergner. Enkel och tillbakadragen fick han icke det erkännande, han förtjänade, men de närmare vännerna omfattade honom med varm beundran. I Lillherrdal bemöttes han på ett ganska hänsynslöst sätt, och det var säkerligen en hugnad för honom att mottaga Arnäs pastorat. Hans predikningar voro fulla af kristlig anda och rik tillämpning, ehuru han vid utförandet saknade starkare röstresurser och folktalarens fascinerande förmåga.

G. m. *Ebba Vilhelmina Bratt*, f. 26/5 1845 i St. Nikolai i Sthm, fabrikörsdotter, d. 20/1 1920 i Södertelge.

Adoptivdotter: *Signe*, f. 12/1 1881 i Sveg, g. 1) m. prof. Joh. Gunnar Andersson, skild; 2) m. en dansk direktör och ingenjör Gimbel i Kina.

27. **Anton Lundström** (1896-1906), f. 5 nov. 1856 i Skelleftå, föräldrarna: torparen Anton Vilh. Lundström och Maria Charlotta Åström; aflade mogenhetsex. i Umeå 31 maj 1876, stud. i Upsala ht. 1878, teol. kand. 14 maj 1884, präst v. 22 maj s. å. i Hsand till v. pastor därstädes, förordn. 22 aug. 1888 att under lektor J. Widéns frånvaro på kyrkomötet uppehålla lektorssysslan i teologi och hebräiska, samt 12 mars 1890 att sköta lektorsbefattningen i grekiska och svenska språket; befullm. komm.

i Hsand 15 mars 1890, hvilken tjänst han på förordnande uppehöll 1 juni 1890-1 maj 1891, då den fullt tillträdde; hade tillfälliga förordn. vid Hsands seminarium och ss. fångpredikant, till dess han 30 jan. 1888 erhöill konstitutorial som predikant vid Hsands läns cellfängelse, befullm. khde i Arnäs 13 juli 1895, tilltr. 1 maj 1896 och installerades 14 juni af biskop Johansson, utn. till khde i Själevad 1905, kontr. prost s. å., men afled i Arnäs före tillträdet 9 febr. 1906. Inspektor för Örnköldsviks allm. lärov. 1897-1905 och ordf. i styrelsen för stadens samskola 1905-06. »Han var en stark och frimodig kämpe i den kristna sanningens tjänst, rastlös i verksamhet och full af fröjdefullt nit, öppen, vänlig och blid i sitt väsen.»

G. 24/8 1886 m. *Anna Brandell*, dotter af prosten d:r S. Brandell i Skellefteå och hans maka i 1:sta giftet Jenny Selling.

Barn: *Ester*, f. 3/3 1888 i Hsand, g. 4/6 1912 m. komm. i Köping, förste sekr. i Sv. k. diakonistyr., teol. lic. Axel Hugo Isidor Lutteman, änka 6/4 1920; *Wilhelm*, f. 23/11 1890, komm. i Gåxsjö; *Maria*, f. 15/1 1892, handarbetslärarinna; *Jenny*, f. 25/4 1894, småskollärarinna; *Anna*, d. i Arnäs prästg. 24/6 1896, 5 m. 10 d.; *Ebba*, f. i Arnäs 14/4 1899, stud., telegrafist.

Tr.: Predikan på 23. sönd. eft. Tref. (i Predikn. af Hsands stifts prester, 2, 1884). - Predikan på 3. sönd. eft. Påsk (i Vårt Lands predikobil. 1887, n. 17). - Predikan på 2. sönd. i Fastan (i Predikn. öfver Nya texter, utg. af Ev. Fosterl. st., 2, 1899). - Minnestal hållet vid biskopen, herr doktor Lars Landgrens begrafning i Hsands domkyrka tisdagen den 10 apr. 1888. Hsand 1888. - Om hvilodagens helgd, ib. 1891. Afskedspredikan i Hsands domkyrka annandag pingst 1896. ib.

28. Dokt. **Per Söderlind** (1906-13), se kyrkoherdar i *Härnösand*, domprost.

29. **Johan Axel Carlsson** (1913-), f. 1 nov. 1867 i Hsand, föräldrarne: bokspridaren Carl Joh. Carlsson och Anna Magd. Bergström. Mogenh. ex. vid Hsands allm. lärov. 2 juni 1886, stud. i Upsala ht. s. å., fil. kand. 13 dec. 1888, teol. kand. 27 maj 1895, prästsv. i Hsand 2 juni s. å. och past. adj. i Nätra; d:o i Lycksele fr. 15 jan. 1896, v. past. i Njurunda dec. 1901-1 maj 1905, v. past. i Lit eckl. året 1905-06, utn. till khde i Alsen 22 okt. 1904, tilltr. 1906, filos. lic. 30 maj 1913, utn. khde i Arnäs 9 aug. s. å. med omedelbart tillträde.

G. 25/8 m. *Elin Eugenia Theresia Pehrsson*, f. i Skepshammar 15/9 1883, dotter till stationsinspektorn i Gimo Anders P. och Anna Maria Nilsson.

Barn: *Gunhild Anna Theresia*, f. i Alsen 16/11 1910; *Carl Axel Ragnar*, f. ib. 18/3 1912; *Gudrun Elin Maria*, f. ib. 28/5 1913; *Bertil Johan Lennart*, f. i Arnäs 17/1 1917; *Sixten Arvid Torsten*, f. ib. 23/12 1919.

Tr.: Hälsning från helgedomen. Tvänne predikningar hållna i Njurunda. Svall 1902. - Tal för fosterlandet, Ösund 1905 - Hälsning från Alsens kyrka. ib. 1908.

KOMMINISTRAR.

1. **Erik Olai** nämnes såsom sacellan här 1613-1624, möjligen densamme som khden herr Erik n. 6. Hans änka uppbar af khden i Torsåker 1655 1½ rdr kontant för en t:a korn i änkehjälp.

2. **Matthias Beronis** [1628-39], f. här i socken, hvarföre han stundom kallas *Arnæsius*. Stud. i Upsala 13 jan. 1621, aflade där år 1624 disputationprof, hitkom som kaplan 1628. Vid khden P. Gudmundi död begärde församlingen få kaplanen Matthias Beronis i hans ställe; det beviljades ej, men då den utsedde pastor Sam. Blix vill ha bort honom ifrån sacellanium, befallte Upsal. Consist. att antaga honom igen, alldestund han länge och väl hade tjänt i församlingen, också uti antecessoris tid, så att han väl hade varit värdig succedera till pastoratum och är des förutan en lärd och skickelig prästman, och dess förutan fick han fullkomlig kollation på sacellanium där i Arnäs, att han ingalunda skall tädan utskjuten warda. Dödsåret ej känt, men före 1644.

G. m. *Anna*, dotter af khden herr Erik i Arnäs.

Tr.: *Quæstionum theologicarum pentas XXVII*, præs. *L. O. Wallius*, Ups. 1624. (*Marklin*, Cat. Disp.)

3. **Nicolaus Laurentii** [1646-51], stud. i febr. 1633, Her Nils kaplan omtalas här såsom boende i Må och klagande att byamännen i Öfverån byggt öfver hela ån, så att fisken icke slipper att uppstiga dit, som prästen är. De sakfälldes vid tinget 4/5 1647. Erhöll landsh. tillstånd följande år att upptaga Långåker, som länge öde legat, och för mulbet bruka, men grannarna besvärade sig häröfver, i det de uppvisade ett dombref på torpet från 1604.

4. **Andreas Martini** (1659-86), kaplan boende i Må, se Kyrkoherdar.

5. **Ericus Olai Lund** (1686-1717), f. 1660, son till en köpman i Hsand; efter studier i Hsands gymn. blef han stud. 18 aug. 1680; komm. här 1686; bodde på Nederön. Han förestod nådåret här efter khden O. Sundin 1694-95. Efter 30 års ämbetsutöfning afled han och begrofs 16 juni 1717. (Kb.)

G. m. *Märtha Sääf*, inspektorsdotter.

Barn: *Karin*, döpt 19/2 1688, g. 10/9 1732 m. en borgare från Norrtelje; *Elisabeth*, g. 24/6 1716 m. länsman och gästgifvaren Olof Salin i Salsåker, Nordingrå, omg. 1/11 1724 m. Erik Svensson i Möckling.

6. **Jonas Nic. Wessler** (1718-28), bondson från Medelpad, kom från Hsands gymn. och inskrefs ss. student i Upsala 8 sept. 1700; under något af de närmaste åren hade han predikokondition hos khden L. Zellingner i Torsåker, hvilken i sitt vilda tillstånd vid ett tillfälle höll på att slå honom; prästv. 29 nov. 1703 till nådårspred. i Grundsunda och blef komm. därst. med tilltr. 1705. I juli 1717 begärde han Arnäs sacellani. Hsands konsist. fann hans begäran icke obillig, efter han i 13 års tid vid den fattiga lägenheten i Grundsunda sutit, och utn. honom 20 juli 1717. Var opponent vid 1721 års prästmöte i Hsand. Han afled 28 juli 1728.

G. 1) m. *Beata Kock*, löjtnantsdotter fr. Västerbotten.

2) 8/10 1727 m. *Inga Stecksenia*, härvarande khden Nils Stecksenii syster, omg. m. komm. i Anundsjö Sv. Gravelius.

Dotter: *Anna Maria* g. m. en tunnbindare, d. 73 år g. begr. 7/8 1779 i Arnäs.

7. **Haquin Sundbom** (1730-32), f. 1690 i Själevad, fadern Olof, bonde i Sunds by, stud. i Upsala 2 nov. 1713, prästv. 1719 till adj. åt khden M. Solander i Torsåker, därefter adj. i Sidensjö 1723 samt 1729 nådårspred. här i Arnäs. Vid valet uppkom strid, då några socknebor önskade få Nils Alanger ss. uppfostrad här i församlingen; prosten i Sjåla J. Lochnæus, som förrättade valet i aug. 1729, uppgaf att hela församlingen röstat på Sundbom, men hemställde tillika, att konsist. Gjorde bäst att så fort som möjligt utfärda fullmakt för honom, enär han befarade, att Alangers anhängare eljest skulle ställa till bråk. Sundbom fick äfven fullmakten 6 aug. 1729, men nu klagade 150 bönder att prosten farit med osanning, under det prosten bedyrade, att det hållna kapellansvalet haft sin riktighet och att ingen under samma val varit emot Sundbom eller nämnt Alanger. Det blef därvid, men Sundbom dog redan i februari 1732.

G. 1/7 1723 m. *Margareta Unæa*, dotter till khden i Sidensjö Hans U., d. af kräfta, begrofs 23/12 1759, 59 år. (Arnäs kb.)

Barn: *Olof*, f. 1724, kommissions-landtmätare, bodde i Hörnäs, Själevad, d. 3/8 1804; *Elisabet*, g. 2/2 1744 m. läns- och likvidat. kommissarien Johan Billström.

8. **Johan Ekeblad** (1733-36), f. 1696 i Hsand, föräldrar: rådman Jonas Ekeblad och Catharina Noræus, khdedotter fr. Sollefteå. Stud. 5 sept. 1715, anst. apologist vid Hsands skola 1720, prästv. 1725 till adj. åt sin morbror i Sollefteå och där nådårspredikant 1728, utn. till brukspredikant vid Graninge på bruksinspektör Daniel Krapps kallelse 19 mars 1729, komm. i Arnäs 11 okt. 1732, tilltr. 1733, men afled redan hösten 1736 af tärande sjukdom.

G. 1730 m. *Brita Edin*, dotter af pastor Dan. Edin i Åsele, omg. m. efterträdaren.

Barn: *Catharina*, g. 17/5 1752 m. Christopher Grundman i Nederön; *Anna; Greta*, g. m. borgaren Lars Tegerström i Umeå stad; *Christina*, döpt 29/2 1736, g. m. khden Er. Ångman i Föllinge, d. 1804 i Fredrika.

9. **Daniel Salin** (1738-49), f. 21 dec. 1703 i Stigsjö, son till khden i Anundsjö Elias S.; stud. i Upsala 30 juni 1722, prästv. i Hsand 16 mars 1729 till faderns adj. i Anundsjö och tjänstgjorde där, till dess han 5 juli 1737 erhöill fullmakt och i maj 1738 tilltr. Arnäs. komm. Han afled här efter en kort sjukdom 11 nov. 1749. Bodde på Nederön.

G. 6/4 1738 m. företrädarens änka *Brita Edin*, 3. gången g. 12/4 1752 m. Umeåborgaren Carl Burgerus.

Barn: *Brita*, döpt 25/1 1739, g. m. konrektorn i Hsand Er. Selander; *Catharina*, begr. 10/12 1749 kort efter fadern (5 mån. 2 d. g.).

10. **Olof Lundvall** (1751-56), f. 1707 här i Arnäs, döpt 20 jan., son af bonden Lars Sjulson i Lunde by, stud. 8 nov. 1729, prästv. 30 nov. 1738 till adj. hos khde Stecksenius här och erhöill enhällig kallelse till komm. efter Salin 12 dec. 1750, tilltr. 1751. Afled af slag 14 mars 1756.

G. 29/9 1748 m. *Sara Andersdotter Arnelia*, en bondedotter, omg. 1758 m. bonden Erik Ersson i Fors, Nätra s:n.

Barn: en son.

11. **Carl Asp** (1757-59), f. 1713, son till prosten And. Asp i Nora. Stud. i Upsala 5 nov. 1729; efter studier där blef han promov. fil. mag. i Greifswald 1742, var utan tjänst och bodde hos modern i Hsand, där han vid de ordinarie prästernas förfall plögade predika, men aflade prästex. först 1756. Arnäsborna ville ej ha honom, utan khdens son Jacob Stecksenius, såsom mera bepröfvad lärare än Asp; emellertid utnämndes Asp 27 apr. 1757 till kaplan och sändes att förestå andra nådåret, men måste under tiden betinga sig kost och husrum hos länsman Billström. Han afled här 14 maj 1759, Ogift. »Ganska korpulent och därjämte af skörbjugg besvärad.»

Tr.: Diss. Victor Romanus triumphans præs. A. Grönvall, Ups. 1737.

12. **Abraham Grafström** (1760-83), f. 18 mars 1718, fadern länsman Erik Grafström i Stöde, som bodde i Gräfte. Stud. 17 sept. 1737, afl. prästex. i Hsand 7 mars 1744 och prästv. till adj. åt khden M. Klockhoff i Skön, blef sockenpräst i Timrå och Alnö annexer maj 1747 och erhöill fullm. på Arnäs sacellan 24 nov. 1759, tilltr. 60, samt afled 27 maj

1783. Här i socknen bodde han på Nederön. Han begärde att till kapellanjord få upptaga en under Öfvervike och Öfveröns byar liggande utjord Fröstad (Hdpr. 23/5 1764), men något kapellansbord kom då ej till stånd.

G. 18/6 1749 m. *Catharina Wahlman*, inspektorsdotter fr. Iggesunds järnbruk i Helsingland, d. 4/1 1811, 82 år.

Af 9 barn lefde 2 söner till myndiga år: *Johan*, f. 23/10 1750, anställd vid kongl. hofkapellet, Direct. musices i Vesterås, d. 15/9 1794; *Carl Abraham*, f. 7/3 1762, klockare i Arnäs, d. af lungsot 16/4 1811.

13. **Isak Bodström** (1785-87), f. 1737, döpt 13 nov. här i Arnäs, son af bonden Isak Isaksson i Jettestadbodum; stud. vt. 1761, prästv. 31 maj 1767 på kallelse av prosten C. Genberg till adj. i Arnäs, utn. komm. härst. 4 aug. 1784, tilltr. 85 på förordnande, men afled redan 27 dec. 1787 efter 2 års komm. tjänst. Ligger begravnen vid östra hörnet af kyrkan bredvid lektor M. Ström.

G. 2/10 1785 m. gästgifvaredottern *Anna Maria Tjernström*, f. 1766, som 30/12 1790 blef omgift m. handelsman Johan Hæggström från Umeå, d. hos sin son i senare giftet patron Erik Hæggström på Dalkarlså, Bygdeå.

14. **Michael Sand** (1790-1810), f. 6 juni 1731 i Gefle af dåv. handlanden, sedan gästgifvaren i Åskja Jonas Sand och Sigrid Åman, länsmansdotter fr. Ullånger; inskrefs i Hsands skola 1746 och blef stud. ht. 1753, prästv. 19 dec. 1762 på kallelse av komm. Löf och Fischer i Nordingrå. Utn. komm. i Löfånger 30 mars 1774 och ditkom i juni s. å., komm. i Arnäs 7 sept. 1788, tilltr. maj 1790, uppehöll före tillträdet pastoralvården 1788-90 efter sin aflidne svärfader i Löfånger. Afled på sin gård Sandbacka 30 jan. 1810 af slag och begrofs 6 maj.

G. 28/2 1764 m. *Catharina Mellin*, dotter till khden J. Mellin i Löfånger; hon afled kort efter sin man och begrofs 15/7 1810, 70 år.

Barn: *Christina*, f. 19/12 1764, g. 10/11 1797 i Arnäs m. sockensvarfvaren Jonas Arnström; *Jonas*, f. 18/2 1766, borgare i Gefle; *Sigrid Catharina*, f. 23/8 1769 i Ullånger; *Anna Margareta*, f. 25/7 1771 ib., g. 20/3 1825 i Löfånger m. gästgifv. Pehr Rusk i Selet; *Brita Elisabeth*, f. 23/6 1773; *Johanna*, f. 7/4 1777, g. 29/12 1812 m. urmakaren Pehr Löf i Gammelbyn, Löfånger; *Magdalena*, f. 9/8 1779, g. m. skraddaren Hans Wikström i Sthm; *Sophia*, f. 16/1 1782, d. 4/6 s. å. i Löfånger.

15. Mag. **Olof Ullberg** (1813-16), f. 16 nov. 1774, bondson fr. Själevad. Stud. i Upsala vt. 1797, fortsatte han de akademiska studierna vid Åbo universitet, där promov. till filos. mag. 1802; redan året förut prästv. 7 dec. 1801, blef han adj. åt komm. Ol. Sidenberg i Sidensjö, och utn. efter hans död till ord. komm. 1809, tilltr. 1 maj 1810 samt till komm.

här i Arnäs juni 1812, tilltr. 1813, men afled redan 9 mars 1816, mycket saknad såsom en skicklig präst och god husfader. Han bodde i Lunne.

G. 13/7 1806 m. *Helena Christina Näslund*, f. 21/6 1785, dotter af kanslisten och kronolänsman Olof Näslund och Christina Norberg på Högsnäs i Själevad, omg. 9/8 1820 m. bonden Erik Jansson Lundbom i Brynge, Sidensjö.

Barn: *Christina Magdalena*, f. 5/4 1807 i Sidensjö, *Per Olof*, f. 23/1 1810; *Märtha Helena*, f. 8/6 1811, g. m. pastor J. A. Nensén i Dorothea; *Margareta Carolina*, f. 24/10 1813 i Arnäs.

Tr.: Circa diversa gentium barbararum vitæ genera, præs. *C. P. Lindahl*, Aboæ 1799. - De abberationibus philosophiæ præs. *F. M. Franzén*, ib. 1800.

16. **Abraham Själander** (utn. 1817), se *Berg*.

17. **Erik Sjöding** (1818-31), se *Öfver Luleå*.

18. **Jonas Petter Hellberg** (1832-41), f. 20 maj 1787 i Hsand, son af fiskaren Olof Hellberg; stud. 1809, prästv. 31 jan. 1811 till komm. adj. i Tynderö och past. adj. i Ljustorp; komm. adj. på Alnön 1812, en tid suspenderad men återfick sysslan, vakanspred. där sommaren 1820, sedan nådårspred. i Borgsjö till 1 maj 1821, tjänstgj. därefter ss. komm. adj. i Attmar, past.- och kornm.-adj. i Njurunda s. å. och förestod under 2½ år ensam båda tjänsterna, vakanspr. vid Stugun och Borgvattnets kapell fr. början af 1827, v. komm. i Arnäs maj 1831, erhöll febr. 1832 fullmakt såsom ord. komm. Han omkom genom vådlig händelse 22 juli 1841.

G. 24/1 1815 m. *Margareta Hovenius*, bonddotter från Hofvid på Alnön, d. i Må, Arnäs s:n 12/8 1862.

5 oförsörjda barn: *Olof Petter*, f. 7/4 1815; *Margareta Charlotta*, f. 11/11 1816 på Alnön, g. m. komm. landtmät. Olof Vidmark på Olofsberg; d. 1887; *Catharina Johanna*, ogift; *Brita Sofia*, f. 5/7 1818, g. m. länsn. P. A. Landström, d. i Sundsvall 8/2 1862; *Maria Ulrika*, f. 12/9 1819.

19. **Johan Berglund** (1845-84), f. 6 okt. 1795 i Nordmaling, son af bonden Johan Jonsson, stud. vt. 1822, v. kollega vid Hsands skola 1823-24, absolverade seminariet och prästv. 20 juli 1824 på kallelse af pastor Högbom i Bjurholm, v. högmässopred. i Hsand sept. 1824-mars 26, förestod tillika kantorstjänsten vid skolan 1 okt. 23-mars 26, past. adj. hos d:r A. Sundberg i Sollefteå 22 mars 26-1 maj 1842, erhöll vice pastors värdighet 1834, komm. i Grundsunda 9 okt. 1839, tilltr. maj 1842; sökte emellertid sacellanien i Arnäs, och erhöll efter vunnen pluralitet vid valet fullmakt 27 april 1842 med tilltr. maj 1845. Han afled 31 okt. 1884 såsom senior bland stiftets präster i sitt 90. år. Han är den förste

komminister, som här åtnjutit kaplansboställe, till hvilket ändamål det gamla stomhemmanet Hole afsöndrats från prästbordet jämte Råskärsön, enl. K. Maj:ts br. 15/7 1845. Ägde förträfflig mässröst.

G. 24/6 1834 m. *Catharina Margareta Sundberg*, dotter af prosten A. Sundberg i Sollefteå, d. på Nyhem i Arnäs 8/1 1894, 77 år 5 m. 17 d.

20. **Anders Wermelin** (1885-1900), f. 14 nov. 1829 i Brunskogs församl., Värmland; föräldrarne järnbruksfaktorn Anders Jonsson och Marit Nilsson; afl. folkskolelärareex. 14 juni 1849, var Evang. Fosterlandsstiftelsens reseombud 1871-84; lärare vid en kolportörskola 2 terminer. Med dispens från akad. examina, prästex. i Hsand 14 nov. 1884 och prästsv. den 16 i s. m., förordnad till v. komm. i Arnäs; bef. komm. här 24 apr. 1885, innehåft åtskilliga förordnanden att uppehålla pastoralvården. Han afled 30 jan. 1900.

G. 14/11 1850 m. *Maria Janson*, f. 12/12 1824, dotter af bonden Jan Persson och Märta Ersdotter.

Barn: *Alfred Leonard*, f. 27/2 1854, fotograf; *Nils Johan*, f. 5/1 1856, mekanisk arbetare, Amerika; *Per Benjamin*, f. 22/9 1858, stenhuggare, Amerika; *David*, f. 3/10 1860, konduktör, Amerika; *Anders Elias*, f. 2/8 1863, arbetare, Amerika; *Olof Theodor*, f. 27/10 1865, khde i Skellefteå stad; *Arvid Efraim*, f. 26/8 1869, landtbrukare.

21. **Josef Hedberg** (1901-10), f. 31 dec. 1859 i Linneryd, Småland; föräldrarna: hemmansägaren Johannes Davidsson och Kristina Gustafsdotter; folkskolelärareex. i Växiö 27 maj 1881, mogenhetsex. vid Lunds priv. elem. lärov. 6 juni 1888, stud. i Upsala ht. 1888. Efter därst. afl. teol. examina prästsv. i Hsand 31 maj 1893 till past. adj. i Åsele, tjänstgj. vidare såsom adj. och vice pastor i Fredrika, Åsele, Wilhelmina, Löfånger och Sidensjö under åren 1893-1901, utn. komm. i Arnäs 1 sept. 1900, tilltr. 1901. Utn. senare till khde i Jörn 14 maj 1910, hvilket pastorat han tillträdde 1 sept. s. å.

G. 15/9 1895 m. *Sigrid Nordholm*, f. i Ekeberga 16/11 1869, dotter af Carl Nordholm, handlande i Helsingborg och Emma Carolina Wittberg.

Barn: *Carl Gustaf Wilhelm Josef*, f. i Sidensjö 4/9 1897; *Frida Maria Ingeborg Eugenia*, f. i Arnäs 15/12 1903.

ANDRE KOMMINISTER.

Mag. **Olof Hasselhuhn** (1811-22), se *Gideå*.